

Rerum Naturalium Fragmenta No. 4

<i>Jaskó Géza:</i> Jármos ökrök takarmányozása	3
<i>Jaskó Géza:</i> Takarmány hízó ökröknek	5
<i>Jaskó Géza:</i> Magyar ökrök hizlalása	9
<i>Jaskó Géza:</i> Hízójuhok takarmányozása	19

Budapest
1897

Jármos ökrök takarmányozása.

Jaskó Géza

35. sz. kérdés. Jármos ökreimmel burgonyát szándékozom etetni, hány kilót lehet darabonként és naponként adni, ha még fejenként 5 kg szénát, 1 kg. tengeridarát és buzapolyvát ad libitum kapnak. *Ruma. F. J.*

(Felelet a 35. sz. kérdésre.)

Feltéve, hogy ökrei a téli időszakban terhesebb munkát nem végeznek, a közölt takarmányneműek felhasználása mellett a következőképpen takarmányozzon. 1000 kg. élősúlyra és naponta veendő:

		száraz- anyag	fehérje	szén- hydrát	zsir	Arány
Ökröknek közepes munkában		24.0	1.6	11.3	0.3	
I. oszt. réti	10 kg.					
széna		8.540	0.790	4.300	0.190	
Kukoricza	2 kg.	1.712	0.168	1.212	0.096	
Buzapolyva	2½ kg.	2.142	0.035	0.815	0.010	
Burgonya	30 kg.	7.500	0.600	6.540	0.060	
Összesen		19.894	1.593	12.867	0.356	

A táparány 1 : 8.6.

Ezen takarmánykeverék 1000 kg. élősúlyra van kiszámítva, minthogy kérdésttevő 5 kg. szénát és 1 kg. tengeridarát akar fejenként etetni, felvettem 1000 kg. élősúlyra 10 kg. szénát és 2

kg. kukoriczát két darab jármos ökröt számítván 1000 kg. élő súlyra.

(Köztelek, vol.7, 1897, no.6, p.90)

Takarmány hizó ökröknek.

Jaskó Géza

41. sz. kérdés. Van 80 drb pihent, jó erőben levő középkorú 1000 kg súlyu ökröm, ezeket 4 fokozatban óhajtánám beállítani, még pedig olyformán, hogy 20 drb lenne az úgy-nevezett előkészítő, 20 drb az előrehaladottabb fokozatba, 20 drb megint előhaladottabb és 20 db az utolsó, vagyis az elkészített fokozatba. Az első 20 db részére répával nem rendelkezem, miután ez egy másik majorban van, hova répát nem szállíthatok, a többi 60 db kaphat darabonként 15 kiló savanyított répa-szeletet, buzakorpa, tengeridara, vegyes olaj-pogácsa, tavaszi törek, tavaszi szalma bükköny, II. rendű rétiszénával és tengericsutkával tetszés szerinti mennyiségben rendelkezem. Mennyit adjak az első 20 ökörnek répa nélkül korpából, darából, pogácsából és takarmányból, mennyit a II., III., IV. 20 ökörnek? a 3 utóbbi osztály kaphat páronként 30 kg savanyított répaszeletet is.

P.-Gyüger. Cs. A.

(Felelet a 41. sz. kérdésre.)

A kérdést úgy értelmezem, hogy a hizlalást először csak husz darab ökörrel óhajtja kérdéstlevő megkezdeni s csak midőn az előtakarmányozáson ezek tul vannak s már az I. időszakra eső takarmánynyal tartatnak, kezdi meg a másik 20 darab ökörrel az előtakarmányozást s így folytatólag oly formán, hogy midőn az első 20 ökör már teljesen kész, a második 20 darab a II. időszak, a harmadik 20 darab az I. időszak és a negyedik 20 darab még az előtakarmányozásnál tartana. Annál is inkább így gondolom (a kérdésből nem tudván a tulajdonképpeni takarmányozási eljárást megérteni) mert minden hízonak, hogy velük eredményt lehessen felmutatni a hizlalás mind a három stádiumán át kell esni.

Tekintettel azonban arra a körülményre, hogy ökrei jó kondiczióban vannak, előtakarmányozásban részesíteni azokat

felesleges, mert abban csakis a megelőzőleg rendetlenül takarmányozott és kizsarolt állapotban levő ökröket részesítjük. Annál is inkább ajánlom az előtakarmány elhagyását, mert ebben az időszakban, minthogy elegendő répával nem rendelkezik, kevés értékű szalma és tengericsutkát etethet csak állataival. Ha azonban elő-takarmányozásban is részesíteni akarja az ökröket, úgy két-három hétig a következőképpen takarmányozzon naponta és 1000 kg. élősúlyra:

Buzakorpa 3 kg., tengeridara 2 kg., repczepogácsa 2 kg., buzaszalma 7½ kg., tengericsutka őrölve 5 kg., II. oszt. réti széna 10 kg. Tartalmaz 25.647 száraz anyagot, 1.794 fehérjét, 11.703 szénhidrátot és 0.491 zsirt 1 : 7.2 arány mellett.

Az I. időszakban 1000 kg. élősúlyra: savanyított répaszelet 30 kg., buzakorpa 5 kg., tengeridara 2 kg., repczepogácsa 3 kg., buzaszalma 272. kg., buzatörek 5 kg., II. oszt. réti széna 42 kg. Ezen takarmánykeverékben 28.945 száraz anyag, 2.424 fehérje, 13.756 szénhidrát és 0.641 zsír foglaltatik Táparány: 1 : 6.3.

A II. időszakban: savanyított répaszelet 30 kg., buzakorpa 4 kg., tengeridara 4 kg., repczepogácsa 3 kg., buzaszalma 7½ kg., bükkönyszéna 7½ kg., II. oszt. réti széna 5 kg. Tartalmaz: 29.995 száraz anyagot, 2.991 fehérjét, 14.245 szénhidrátot és 0.746 zsirt. Táparány: 1 : 5.3.

A III. időszakban: savanyított répaszelet 30 kg., buzakorpa 5 kg., tengeridara 4 kg., repczepogácsa 2 kg., buzaszalma 7½ kg., bükkönyszéna 5 kg., II. oszt. réti széna 7½ kg. Ezen takarmánykeverékben 30.052 száraz anyag, 2.677 fehérje. 14.660 szénhidrát és 0.686 zsír foglaltatik. Táparány: 1 : 6.1.

Minthogy a répaszeletből 30 kg.-nál többet számítani nem lehet, valamivel több szalmát és szénát kellett számításaimban felvennem, hogy elegendő tápanyagot nyújtva az állatoknak a megkívánt táparányt is elérhessem.

Az előtakarmányozással együtt 5 hónapnál tovább fog tartani 20 ökör felhizlalása átlag 6 hetet számítva egy időszakra és három hetet az előtakarmányozásra.

(Köztelek vol.7, 1897, no.7, p.105/106.)

Magyar ökrök hizlalása.

Jaskó Géza

I.

47. sz. kérdés. Néhány hétig pihentetett, korosabb magyar fajta mustraökröket (átlag-súlyuk 510 kg.) akarok 5 hónapi hizlalási időtartammal beállítani és takarmányukat a következőképpen állítottam össze, megjegyezvén, hogy a rétiszéna középminőségű anyaszéna ; a zabosbükköny, vöröshere jól sikerült takarmány; az olajpogácsa pedig $\frac{1}{4}$ részben tökmag, $\frac{3}{4}$ részben napraforgópogácsa. Számításaimban a pogácsát egészben napraforgónak vettem és a takarmányelemzési tabellák átlagszámait használtam.

1000 kg. élősúlyra megállapítottam az I. időszakra: 2 kg. árpadara, 2"5 kg. f. buzakorpa, 1.5 kg. olajpogácsa, 60 kg. répa, 6 kg. rétiszéna, 6 kg. zabosbükköny, 4 kg. zabpolyva.

A II. időszakra: 2.5 kg. tengeridara, 3kg. korpa, 3.25 kg. olajpogácsa, 4 kg. zabosbükköny, 6 kg. vöröshere, 60 kg. répa, 3 kg. zabpolyva.

A III. időszakra: 5 kg. tengeridara, 3.25 kg. korpa, 1.50 kg. olajpogácsa, 8 kg. vöröshere, 60 kg. répa, 3 kg. zabpolyva. Tisztelettel kérdem helyes-e összeállításom ? Ha nem: mennyiben volna módosítandó ? Mely előkészítése és etetési rendje e takarmányoknak a leghelyesebb? Sót fejenként és naponként 30 grammot számítok! Sz. A.

(Felelet a 47. sz. kérdésre.)

A kérdésben közölt takarmányozási terv megfelel azon követelményeknek, amelyeket egy eredményes hizlaláshoz fűzünk, azonban úgy az I., mint a III. időszakban némi csekély módosítás válik szükségessé. Ugyanis az I. időszakra megállapított takarmányozási terv szerint az állatoknak nyújtott takarmányban 26.062 szárazanyag, 2.324 fehérje, 14.670

szén-hydrát és 0.517 zsír nyújtatik 1 : 6.8 arány mellett. Eltekintve attól, hogy a tápanyagok egymásközti aránya is nyíltabb az ezen idő-szakra előírtánál, a hizók ugy száraz-anyagban, mint fehérje és szénhydrátban kevesebbet kapnak, mint a mennyit a tápanyagszabványok előírnak. Ennélfogva ugy a buzakorpa, mint a zabosbükköny adagját valamivel (1-1 kg.) emelni kellene, de hogy a szárazanyag-tartalom a szükségesnél több ne legyen, a polyva mennyiségét leszállítani volna czélszerű.

Eszerint az I. időszakban 1000 kg. élő-, súlyra és naponta etetendő lenne: árpadara 2 kg., buzakorpa 3'5 kg., olajpogácsa 1'5 kg., takarmányrépa 60 kg., II. oszt. rétiszéna 6 kg., zabosbükköny 7 kg., zabpolyva 3 kg. Ezen összeállításban 26.903 szárazanyag, 2.479 fehérje, 15.105 szénhydrát és 0.546 zsír foglaltatik 1 : 6.6 arány mellett.

A II. időszakra megállapított takarmány-keverék a kíválmaknak mindenben megfelel. Ugyanis, ha 2.5 kg. tengeri darát, 3 kg. korpát, 3.25 kg. olajpogácsát., 4 kg. zabosbükkönnyt, 6 kg. vörösherét, 60 kg. takarmányrépát és 3 kg. zab-polyvát etet a hizókkal, ezek 25.779 száraz-anyagot, 2.968 fehérjét. 14.406 széúhydrátot és 0.817 zsirt kapnak 1 : 5.5 táparány mellett, amely összetételt és arányt a táparányszabványok erre az időszakra tényleg élő is irnak.

A III. időszakra megállapított takarmány-keverék már némi csekély igazításra szorul. Amennyiben ugyanis a feletetendő takarmány 24.819 száraz anyagot, 2.553 fehérjét, 14.970 szénhydrátot és 0.705 zsirt tartalmazna 1 : 6.5 arány mellett, a fehérje kevés, és ezen s a nitrogénmentes tápanyagok közti arány nyíltabb az előírtánál. Ezért ugy a korpa, mint az olaj-

pogácsa mennyiségét valamivel emelni kellene s hogy túlságos sok zsirt ne juttassunk be a szervezetbe, a kukorica mennyiségét $1\frac{1}{2}$ kg-mal csökkenteni czélszerű volna. Tehát ezen időszakban etetendő lesz: tengeri dara $3\frac{1}{2}$ kg., buzakorpa 4 kg., olajpogácsa 2.25 kg., vörös-here 8 kg., takarmányrépa 60 kg., zabpolyva 3 kg. Tartalmaz 24.916 szárazanyagot, 2.736 fehérjét, 14.574 szénhidrátot és 0.748 zsirt 1 : 6.0 arány mellett.

Számításaimban szintén mindenütt napraforgópogácsát vettem fel; minthogy azonban a tökmagpogácsa sokkal több fehérjét és zsirt tartalmaz, mint a napraforgópogácsa, belőle körülbelül fele mennyiség számítandó egyenlő értékűnek.

Ami már most a takarmány elkészítését illeti, szükséges, hogy a répa lehetőleg apróra szeletelve nyújtassák, mert nagyobb darabok igen könnyen megakadhatnak nyelés közben a bázisban s mielőtt észrevétnék a baj, az állat megfulladhat. Az olajpogácsa szintén apróra zúzendó, hogy könnyebben megemészthető legyen s azután megnedvesített szecskával keverve akár külön, akár a répával együttesen adható.

Az árpadarát a takarmány közt szintén elkeverten etetjük fel; külön megnedvesíteni, vagy nedves szecskával keverten etetni, mint az némely helyen szokás, nem czélszerű, mert ezáltal nehezebben emészthetővé tesszük. Nagyon helyesnek bizonyult eljárás az, hogy a takarmányt mindig a megelőző nap folyamán a takarmányozóban elkészítve, ott rétegenként kiterítjük; nevezetesen egy réteg felszeletelt répa fölé polyvával kevert olajpogácsát, erre ismét répát, azután buzakorpát vagy darát, azután ismét répát olajpogácsával stb. Ha az etetés ideje elérkezik, a már előre meghatározott feletetendő mennyiséget

ott helyben összekeverve viszik be az istállóba. Szénafélék szálasan etetendők utólag.

Hízóknak a háromszori etetés a legcélszerűbb; többször etetni nem jó azért, mert a nyújtott takarmányfélék kihasználása s a kérődzés tökéletlenül megy vége. Reggel 4-5 óra között, délben 12 órákor és este 6-7 óra között etetni a legalkalmasabb akképpen, hogy a déli órákban mindig több szálastakarmányt adagoljunk, mint reggel vagy este. Ekképpen mindig lesz 6-7 órai időköz az egyes etetések között, ami az emésztés és kérődzésre elegendő.

A sóadagolás megfelelő : a II. időszakban 50-60 gr. só is nyújtható.

(Köztelek, vol.7, 1897, no.9, p.140-141)

II.

101. sz. kérdés. Magyar fajtájú nagy jármos ökröket, melyek munkában leromlottak, szeretnék jól meghizlalni, úgy hogy körülbelül június végén a bécsi vásárra küldhetők legyenek. Rendelkezésemre áll takarmánynemüekben: búza- és árpaszalma, buzatőrek, vörös lóhere, zabos bükköny árpa és tengeri. Ezekhez; könnyen szerezhetek olajpogácsát. Van még savanyított cukorrépaszeletém, melyet azonban a hizlalás későbbi stádiumában (talán már a II-ik időszakban) kénytelen leszek burgonyával helyettesíteni.

Kérek szíves felvilágosítást arra nézve, vajjon az említett takarmányneműekkel elérhetem-e föntjelzett célomat körülbelül 120 napi hizlalás alatt? s a mondott takarmányok közül melyeket mily arányban keverve s mekkora napiadagokban volna legcélszerűbb fölhasználni. *Baráthi. O. L.*

(Felelet a 101. sz. kérdésre.)

Tekintettel arra, hogy az ökrök nincsenek jó kondiczióban, a 120 napi hizlalási idő valószínűleg rövidnek fog bizonyulni: Számítani kell ugyanis az I. időszakban — idős leromlott ökröknél — 6 hetet, a II. időszakban 7 hetet és az utolsó időszakban szintén 6-7 hetet.

A közölt takarmányfélék felhasználásával állítottam össze az alábbi takarmánykeverékeket. Eszerint az I. időszakban 1000 kg. élő-súlyra és naponta számítandó:

Savanyított cukorrépaszelet 40 kg, buza-törek 4½ kg, tengeridara 5 kg, árpadara 2 kg, repczepogácsa 2 kg, vörös lóhereszéna 9 kg, zabos bükkönyszéna 5 kg. Ezen takarmánykeverék 27.863 száraz anyagot, 2.507 fehérjét, 14.243 szénhidrátot és 0.648 zsírt tartalmaz, 1 : 6.3 arány mellett.

A II. időszakban a savanyított cukor-répaszeletet, minthogy kevésel rendelkezik, burgonyával pótolhatja úgy, hogy a II. időszakban 1000 kg. élősúlyra és naponta adagol:

Burgonyát 30 kg, buzatöreket 1 kg, tengeridarát 5 kg, repczepogácsát 4 kg, vörös lóhereszénát 8 kg, zabos bükkönyszénát 5 kg. Tartalmaz 27.005 száraz anyagot, 3.041 fehér-jét, 15.646 szénhidrátot és 0.753 zsírt. A táp-arány 1 : 5.7.

A III. időszakban: burgonya 40 kg, buzatörek 1 kg, tengeri dara 3 kg, repcze-pogácsa 3½ kg, vörös lóhereszéna 5 kg, zabos bükkönyszéna 5 kg. Ezen takarmánykeverékben 24.845 szárazanyag, 2.710 fehérje, 15.349 szénhidrát és 0.609 zsír foglaltatik 1 : 6.2 arány mellett.

A takarmány elkészítésénél a zabosbükköny durvább, keményebb szálú része felszecskaázva adható a törek, burgonya, dara és olaj-pogácsával keverten.

Az olajpogácsát feláztatni nem ajánlatos, elegendő, ha megőrölve kissé nedves polyvával keverjük. Sósükséglet az I. és III. időszakban 30-40 gr., a II. időszakban 40-60 gr. fejenként és naponként.

(Köztelek, vol.7, 1897, no.15, p.247-248)

III.

496. sz. kérdés. Lekötendő magyar ökreimet, melyeknél — kondíciójuknál fogva, a hizlalás I. időszakát 6 hétre szabtam meg, — az I. időszakban a következőképpen óhajtom takarmányozni: 1000 kg. élősúlyra számítok 60 kg. tak. répát, 10 kg. vermelt takarmány-tengerit, 16 kg. hereszénát, 2½ kg. zab-polyvát, 4 kg. tengeridarát. Azaz mintegy 27 szárazanyag, 2.51 protein, 15.31 szénhydrát és 0.48 zsír. Táparány körülbelül megfelelő, azaz 1: 6.9. Óhajtanám azonban a I. időszakban meglevő, vagyis darámat (tető gabona, vásárolt konkoly, III. rendű árpa, homoki borsó, sera-della stb.) melyek tápértékét nem ismerem, szintén feletetni. Mennyit adjak ezekből, mennyit a tengeridarából?

A II. és III. időszakban 1: 5.6 és 1 : 6.0 táparány mellett a fenebbi takarmányfélék nagyobb teriméjűek, semhogy, nézetem szerint, haszonnal étethetném, azonkívül az állatok étvágya ezen időszakban úgyis romlani szokott.

Azonkívül az ezen időszakokban — a fenebbi táparány mellett etetendő 7 és 7½ kgm tengeridarát reménylhető magasabb áránál fogva is — óhajtanám tökmagpogácsával kombinálva etetni. Tisztelettel kérdem, az I. időszakban mennyi vegyes darát, mely minőségre a jó

buzakorpánál nem sokkal többet érő, — és mennyi tengeridarát adjak ökreimnek? A II. időszakban (40 kg. répa, 5 kg. vermelt tengeri, 18 kg. hereszéna, 3 kg. z.-bükkönyszéna) mellett, mennyi tengeridarát és olajpogácsát adjak? A III. időszakban ugyan-így etetve, csakis 3—4 kg. kevesebb szálását adva, mennyi t.-darát és pogácsát adjak? Sót darabonként az I. időszakban 35 gr. a II.-ban 55 gr. és a III.-ban 45 gr.-ot számítok. *Pamuk. G. J.*

(*Felelet a 496. sz. kérdésre*). A vegyes darának tápanyag-tartalmát mi sem ismerjük, azonban összetételéből következtetjük, hogy sok fehérjét és zsírt kell tartalmaznia, kevés szénhidrát és szárazanyag mellett.

Összehasonlítva az árpa, borsó, konkoly tápanyagtartalmát a durva minőségű búzakorpa tápanyagtartalmával, a különbség nagyon kevésnek mutatkozott, s a finomabb minőségű búzakorpával majdnem teljesen megegyezett, úgy, hogy a számítások-ban a finomabb minőségű búzakorpa érték-számait véve fel (Th. Dietrich — J. König után) a vegyes dara feletetendő mennyiségét 4.25 kg.-ra tettem, s az egész takarmánykeveréket a következőképpen állítottam össze :

I. időszak 1000 kg. élősúlyra naponta:

		száraz- anyag	fehérje	szén- hydrát	zsir	Arány
Alap- takarmány		27.0	2.5	15.0	0.50	1 : 6.5
Takarmány- répa	40 kg.	4.800	0.400	4.000	0.040	
Verm. tak. teng.	10 kg.	1.850	0.080	1.040	0.060	
Vörös hereszéna	16 kg.	13.280	1.320	6.110	0.200	
Zabpolyva	2 kg.	1.720	0.030	0.730	0.018	
Tengeridara	2 kg.	2.700	1.108	1.212	0.096	
Vegyesdara	4½ kg.	2.697	0.485	1.336	0.127	
		27.045	2.493	14.972	0.511	1 : 6.5

Az I. időszakra közölt takarmány összetételen változtatni kellett, mert igen sok szén-hydrátot (16.387) tartalmazott aránylag kevés fehérje (2.357) mellett, úgy, hogy a táparány is túlságos nyílt (1 : 7.6) lett volna. Éppen azért a takarmányrépa mennyiségét 60 kg.-ról 40 kg.-ra, a zabpolyva mennyiségét 2.50 kg.-ról 2 kg.-ra, a tengeridara mennyiségét 4 kg.-ról 2 kg.-ra le kellett szállítani, de amellet a több fehérjét tartalmazó vegyes darából 4.25 kg.-ot kell adagolni.

A II. időszakban 1000 kg. élősúlyra és naponta a közölt takarmánykeverék mellett elegendő, ha a kukoriczadarából 4 kg.-ot, a tökmagolajpogácsából 1 kg.-ot etet.

A takarmány-keverék összetétele a következő lesz:

		száraz- anyag	fehérje	szén- hydrát	zsir	Arány
Alap- takarmány		26.0	3.0	14.8	0.70	1 : 5.5
Takarmány- répa	40 kg.	4.800	0.400	4.000	0.040	
Verm. tak. teng.	5 kg.	0.920	0.040	0.520	0.030	
Vörös hereszéna	18 kg.	14.940	1.490	6.870	0.230	
Zabosbükköny széna	3 kg.	2.499	0.216	1.050	0.036	
Kukoriczadara	4 kg.	3.420	0.330	2.424	0.190	
Hámozott tökmagolaj- pogácsa	1 kg.	0.901	0.500	0.090	0.103	
		24.480	2.976	14.954	0.629	1 : 5.5

Zsírban ugyan kevesebbet adunk, mint amennyi kellene, de a szénhydráttöbblet ezt némileg pótolni képes.

Végül a III. időszakban 1000 kg. élő-súlyra és naponta 4 kg. szálassal kevesebbet adagolva, kukoriczából 6 kg., tökmag-pogácsából $\frac{3}{4}$ kg. adagolandó a következőképpen:

		száraz- anyag	fehérje	szén- hydrát	zsir	Arány
Alap- takarmány		26.0	3.0	14.8	0.70	1 : 5.5
Takarmány- répa	40 kg.	4.800	0.400	4.000	0.040	
Verm. tak. teng.	5 kg.	0.920	0.040	0.520	0.030	
Vörös hereszéna	18 kg.	14.940	1.490	6.870	0.230	
Zabosbükköny széna	3 kg.	2.499	0.216	1.050	0.036	
Kukoriczadara	6 kg.	5.130	0.500	3.636	0.280	
Tökmagolaj- pogácsa	¾ kg.	0.675	0.375	0.060	0.076	
		25.644	2.976	14.606	0.642	1 : 6.0

Minthogy éppen az a cél, hogy kukoriczából minél kevesebbet etessen, a harmadik időszakban az csak úgy volna lehetséges, ha a II. időszakban adagolt szénamennyiséget változatlanul adagolná. Abban az esetben 4 kg. tengeridara és ½ kg. tökmagolaj-pogácsa is elegendő volna, hogy a tápanyagszabvány lehetőleg megközelítettessék.

A sószükséglet megfelelő.

(Köztelek, vol.7, 1897, no.93, p.1623)

Hízójuhok takarmányozása.

Jaskó Géza

64. sz. kérdés. Mult év deczember hó 23-án hízóba fogtam 225 drb ürüt, melyek meglehetősen kondiczióban voltak. 2 hétig etettem fejenként és naponként $\frac{1}{2}$ kg. sz. tengerit és 8 kg. I. rendű rétiszénát, sőt tetszésök szerint nyalnak. Két hét leforgása óta, azaz január 10-ikétől, kapnak hízó ürüim, fejenként és naponként $\frac{3}{4}$ kg. szemes tengerit és 6 kg. I. rendű rétiszénát, kérdem tehát, hogy ha ezen etetési módnál maradok, lehetséges-e, hogy ürüim márczius utoljáig 90 kilóra hízzanak páronként, melyek beállításkor átlagban 60 kg. nyomtak. Megjegyzem, hogy másféle takarmány nem áll rendelkezésemre és hogy ürüim fiatalok. Réde. K. F.

(Felelet a 64. sz. kérdésre.)

Az eddig folytatott takarmányozási eljárás minden okszerűséget nélkülözött, mert egy darab 30 kiló súlyu ürüre naponként 8 kg szénát és $\frac{3}{4}$ - $\frac{1}{2}$ kg szemes tengerit számítani egyszerűen pocsékolás, sőt még ha egy pár ürüre érti is kérdésttevő ezen adagokat, akkor is hallatlan az, mert ha egy pár a beállításkor átlag 60 kg nyomott 1000 kg élősúlyra számítva, ez esetben is fel lett etetve az I. időszakban 16-50 kg tengeri és 264 kg I. oszt. réti széna, amely takarmányokban 239.476 száraz anyag, 22.238 fehérje, 123.519 szénhydrát és 5.800 zsír foglaltatott.

A juhok pedig a hizlalás egész tartama alatt olyan takarmányon tartandók, amely szűk tápláló arány mellett sok fehérjét tartalmaz. Pusztán szénát és tengeridarát vagy szemes tengerit etetve azonban lehetetlen olyan takarmánykeveréket létesíteni, amelyben 3-3.50 fehérje foglaltassák és a táparány 1 : 5.5 — 1 :

4.5 legyen. A juhok hizlalásánál pedig a táparány-szabványok annyi fehérjét és ilyen arányt irnak elő.

Szükséges lesz tehát koncentráltabb takarmányneműeket beszerezni; én az alábbi számításokban repczepogácsát és buza-korpát vettem fel. Ezekkel keverve buzapolyva is etetendő, ami minden gazdaságban akad s hogy a volumen is meglegyen, mellékesen némi csekély szalma is nyújtandó.

E szerint etetendő lesz a hizlalás I. időszakában 1000 kg élősúlyra (16—17 pár) és naponta:

		száraz- anyag	fehérje	szén- hydrát	zsir	Arány
Alap-takarmány		26.0	3.0	15.2	0.50	1 : 5.5
Tengeridara	6 kg.	3.130	0.500	3.636	0.280	
I. oszt. r. széna	12 kg.	10.248	0.948	5.160	0.228	
Repczepogácsa	4 kg.	3.550	1.010	0.950	0.300	
Buzakorpa	4 kg.	3.460	0.440	1.760	0.100	
Buzapolyva	5 kg.	4.280	0.070	1.630	0.020	
		26.068	2.968	13.136	0.928	1 : 5.2

és némi csekély szalma éjjelre.

A II. időszakban:

		száraz- anyag	fehérje	szén- hydrát	zsir	Arány
Alap-takarmány		25.0	3.50	14.4	0.60	1 : 4.5
Tengeridara	4 kg.	2.420	0.330	2.424	0.190	
I. oszt. r. széna	15 kg.	12.810	1.185	6.450	0.285	
Repczepogácsa	5 kg.	4.440	1.260	1.190	0.380	
Buzapolyva	2 kg.	1.710	0.020	0.650	0.008	

Buzakorpa	6 kg.	5.190	0.660	2.640	0.160	
		26.570	3.455	13.354	1.023	1 : 4.6

Ezen takarmányozást követve, a kívánt eredmény nem fog elmaradni; és a teljes felhizlalás — páronként 90 kilóra — márczius végéig befejezést nyerhet. A sót legczélszerűbb a korpára, vagy darára hintve adni 5-8 grot darabonként és naponként. Ez az eljárás sokkal helyesebb, mintha ad libitum adunk nyalásra kőst.

(Köztelek, vol.7, 1897, no.11, p.162)